

RENAȘTEREA

ORGAN OFICIAL AL EPARHIEI ORTODOXE ROMÂNE
A VADULUI, FELEACULUI, GEOAGIULUI ȘI CLUJULUI

APARE ODATĂ PE SĂPTĂMÂNĂ

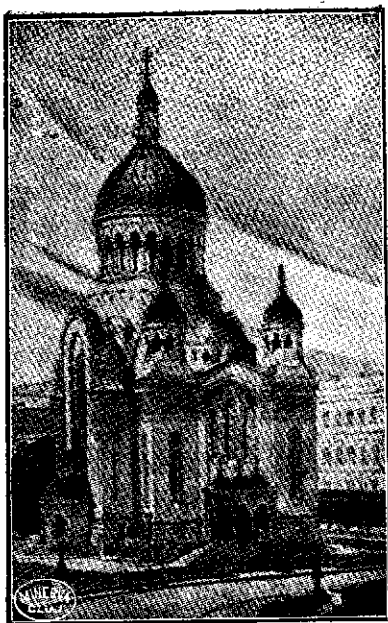
— Abonamentul: 450 Lei la an —

Redactor: Protoereu D. ANTAL

CLUJ, Strada Iuliu Maniu Nr. 31

CUPRINSUL:

Prof. I. Lupas: La sfințirea Catedralei ortodoxe din Cluj. — *Prof. D. Stănculescu:* Un rege ortodox. — *Prof. I. Mateiu:* Un ctitor de eparhie: Episcopul Nicolae Ivan. — Actul comemorativ. — *G. B. D.:* Catedrala. — Programul general al festivităților cu prilejul sfințirii catedralei. — Date mai importante din istoria bisericii catedrale. — Daruri pentru catedrala din Cluj. — Cronică. — Concurs repetit pentru întregirea postului de capelan în Ighiel și a postului de paroh în Mogoș-Valea-Barnei.

La sfințirea Catedralei ortodoxe din Cluj.

Când s'a sfințit în Mai 1906 catedrala din Sibiu, opinia publică românească înregistra cu satisfacție acest eveniment considerându-l ca începutul promițător al unei serii de succese și biruințe, pe cari le aștepta ca o dreaptă răsplătire pentru suferințele îndelungate ale unui trecut de urgie.

Articolul *Veniți să ne închinăm*, — pe care scriitorul acestor rânduri fusese invitat a-l publica atunci în coloanele „*Telegrafului Român*”, — se termina astfel: „In inimile noastre răsare acum și sporește o nădejde nouă, că Dumnezeu milostivirii nu-și va întoarce fața dela noi, ci ne va trimite, după vrednicia noastră, și alte dovezi ale milei Sale până vom ajunge ceasul, care va aduce izbândirea tuturor dorințelor și sfințelor noastre aspirații... Atunci neamul nostru, — care a fost atâta vreme adâncit în întunec și umilință — se va înălța și va vedea lumină mare... Un soare nou va încălzi atunci cu raze dătătoare de viață și de tărie, inima amorțită a credincioșilor acestei sfinte biserici...

Deci pentru clipa răsăririi
Acelui soare ce-așteptăm,
Și pentru ceasul răsplătirii
Obezilor înlănțuririi —
Noi Domnului să ne rugăm“

(O. Goga).

*

Credința într'o apropiată izbăvire ardea ca jăratecul acoperit sub cenușă. Iar ru-

găciunea izvorită din această credință se înălța, din milioane de piepturi, ca fumul jertfei lui Avel, spre tronul Tatălui ceresc, spre Părintele luminii dela care porcede „toată darea cea bună și tot darul cel de-săvârșit“.

Dela sfințirea catedralei din Sibiu n'au mai trecut decât 12 ani până la hotărîrea votată cu însuflețire unanimă în ziua de 1 Decemvrie 1918, când Transilvania a putut fi smulsă de sub ocârmuirea streină și reșezată în legăturile ei firești cu Patria Mamă. Încă o dovadă despre tăria cuvântului biblic: mult poate rugăciunea dreptului cea fierbinte, care se face...

Un soare nou, soarele unității politice și al libertății naționale a început să-și reverse de atunci raza binefăcătoare asupra tuturor ogoarelor vieții noastre publice, deci și asupra ogorului bisericesc.

Prin muncă chibzuită și stăruinți nepregetate a fost restaurată, din risipirile-i seculare, episcopia Vadului și a Feleacului, ale cărei începuturi istorice erau adânc înrădăcinate în trecutul acestei regiuni, până în zilele domniei moldovene a lui Ștefan cel Mare, slăvitul atlet al lui Hristos.

Dar restaurarea aceasta trebuia adusă în legătură cu fostul centru politic și cultural-științific al provinciei, cu cetatea Clujului, unde erau cele mai grele probleme de deslegat pentru încetățenirea și perpetuarea ideii de stat român. Dintre toate, în

condiții deplin multumitoare a putut fi deslegată problema restaurării și organizării episcopiei ortodoxe-române, fiind ea încredințată prin votul sinodului electoral din 1921 unui om cu vaste experiențe, cu neobosită putere de muncă și de inițiativă, cu uimitoare pătrundere a situațiilor dificile, cu darul creștinesc de-a face din dușmani prietini, cu neprecupețită prețuire a forțelor de valoare pozitivă, la cari putea să apeleze în scopul îndeplinirii proiectelor sale, și cu un fericit neastâmpăr de creațiune, cum se afirmase încă din timpul activității sale, în cadrele consistorului din Sibiu, asesorul Nicolae Ivan, P. Sf. nostru Episcop, prin rîvna și stăruința căruia ne-am învrednicit a vedea înfiptă în inima Clujului cea mai trainică și mai sfântă cheazășie a libertății și unității noastre naționale-politice: *catedrala ortodoxă-română!*

De când s'au început lucrările, înainte cu 10 ani, sufletul păstorului a fost adeseori, în mai grea măsură decât al turmei, scurmat de îndoială: oare vârsta înaintată, oare povara bătrânețelor nu-i vor grăbi pasul spre patria cerească înainte de a fi văzut catedrala isprăvită și închinată dumnezeeshii sale destinațiuni? Cei din apropiere, cari avuseserăm ocazie să-i cunoaștem trecutul de fapte și bunul obicei de a nu se opri nici odată la calea jumătate, am stăruit a-l îmbărbăta în asemenea clipe de îndoială cu nădejdea întemeiată pe cuvântul Scripturii: „Încredințază-ți lucrările în mâna Domnului și îți vor isbuti planurile“ (Proverbe XVI, 3).

Iată-l acum deplin isbutit și cel mai greu și cel mai măreț plan al păstoririi P. Sf. nostru Episcop Nicolae Ivan. Ajuns la punctul culminant al activității sale ierarhice, ca unul care a știut să desțelească ogorul păraginit și să întemeieze în scurtă vreme o serie de așezăminte durabile, P. Sf. Sa își poate simți sufletul părintesc plin de secerișul bogat al celei mai meritate bucurii, știind că sub cupola și la altarul catedralei, înălțate prin creștineasca lui osârdie, se vor întâlni, în taina rugăciunilor stăruitoare, sufletele celor adormiți în dreapta credință, cu ale celor aflători în viață și cu ale celor ce vor urma după noi, să toarcă mai departe cu

spor firul vieții neamului nostru pe aceste plaiuri străbune.

Sufletul neamului românesc întreg va fi ocrotit la adăpostul monumentalei clădiri, căreia însuș acest suflet colectiv îi dă viață și-i asigură viitorul.

Astfel adevărul, cuprins în versul lui Nichifor Crainic cu privire la însemnătatea istorică a mănăstirilor, se va potrivi și monumentului religios-artistic, care constituie o nouă și neîntrecută podoabă a Clujului:

„Catedrală, sufletul pe care-l porți,
Este *supraviețuirea milioanei de morți!*“

Trăinicia nouilor ziduri, în sensul unor tradiții populare, o garantează *jertfa clădirii*. Pentru *catedrala ortodoxă din Cluj* această jertfă e nespuse de mare, fiind oferită de către toți cei ce au luptat și s'au jertfit de-alungul veacurilor pentru apărarea gliei și a credinței străbune. Pe oasele eroilor și mucenicilor sacrificați în luptele desrobirii noastre sunt așezate, ca pe niște moaște sfinte, pietrele unghiulare și temelile acestei sfinte Catedrale. Din sufletul lor, gata de orice sacrificiu pentru neam și lege, va răsări și se va înviora neconținut râvna tuturor slujitorilor ei, *spre căile Domnului*.

Prof. I. Lupaș.

UN REGE ORTODOX

Motto: *La aniversarea împlinirii a 40 de ani a M. S. Regelui.*

*Un rege ortodox, la patruzeci de ani;
S'avântă 'n fruntea țărilor din lume
Să biruiască, prin iubire, pe dușmani
Și-apoi, spre fericire, să-i îndrume.*

*Ca și 'n trecut, sub Alexandru Machedon
Popoarele, în fața lui, se 'nclină
Prin faptă de viteaz a câștigat un tron
Și e iubit în Țara-i Carpatină.*

*În nobilul său sânge clocotesc de mult
Atâtea fapte mari de vitejie,
Ce se vor revârsa, curând ca un tumult
Peste mâhnita noastră Românie.*

*Trăiască Regele, în pace și onor,
Să strige azi Românii, ca titanii,
Căci Carol Regele, ceresc îndrumător,
Va 'ngenunchia păgânii și tiranii!*

Prof. DIMITRIE D. STĂNCULESCU,
fost cercetăș în războiu.

UN CTITOR DE EPARHIE: EPISCOPUL NICOLAE IVAN

Evenimentul sfințirii Catedralei ortodoxe din Cluj, depășește prin semnificația lui, toate datele istorice din viața Ardealului desrobotit. Căci nicăiri nu s'a realizat o lucrare mai monumentală, o operă mai gigantică în proporțiile ei și mai artistică în arhitectura ei neîntrecută. Ea este cea dintâi probă impresionantă a *energiei noastre de rassă*, și o demonstrație, fără putință de replică, a *legitimității* domniei românești pe plaiurile Daciei superioare.

Dar tot atât de mișcător este să constatăm, că această splendidă afirmare a existenței noastre *naționale* ne vine prin *Biserica străbună*, ca o mărturie elocventă a confundării ei depline cu destinele neamului, și în același timp ca o des-tăinuire a sufletului românesc de a stăpâni în acest colț de lume, prin simbolul divin al *păcii* lui Hristos. Iată cadrul mistic, din care va vorbi veacurilor un popor, a cărui strălucire etică a fost prinsă în liniile de superbă armonie și de cuceritoare maiestate ale Catedralei ortodoxe.

Înălțarea ei triumfătoare pe pământul suferințelor de altădată și într'o epocă de mari tragedii economice, constituie pentru noi o adevărată *minune* a geniului românesc, ce vrăjește mândria de rasă și topește vrășmășia îndoielilor minoritare. Cine nu știe astăzi, că ea este creațiunea P. S. Episcop *Nicolae Ivan*?

Dacă istoria noastră a eternizat în paginile ei o serie de figuri glorioase, socotite providențiale prin opera lor, de sigur,

că pentru Eparhia Clujului Episcopul *Nicolae Ivan* este un trimis al Cerului. Minunata ctitorie a lui Ștefan cel Mare, dărîmată de răutatea stăpânitorilor străini, își aștepta învierea încă în zilele nemuritorului *Andrei Șaguna*, care o trecuse în marile planuri de restaurare bisericească. Ea s'a îndeplinit abia sub ochii noștrii, prin acțiunea de miracol a omului, căruia *soarta* i-a rezervat această excepțională misiune de reintegrarea sufletului românesc în drepturile lui istorice.

Smuls din ținuturile clasice ale *Sibiului*, pe unde trăiau neșterse urmele domniilor vevodale și amintirile luptelor pentru credință, Episcopul *Nicolae Ivan* rezumă în ființa lui tot clocotul tradițiilor și energiilor populare, ce și caută biruința în neastâmpărul binecuvântat al fapturilor de fiecare clipă. Reflex fericit al unei genialități etnice, care fuge de abstracțiuni și îmbră-

P. S. S. Episcopul Nicolae Ivan

țișează realitățile, inteligență lucidă, ce descifrează sufletele și pătrunde problemele cu intuiția precisă a rarilor inițiați în tainele vieții, *Nicolae Ivan* și-a impus pretutindeni, unde a activat, certitudinea talentului, pasiunea muncii, și bogăția realizărilor.

Oriunde l-am urmărit, fie la catedrala din *Săliște* sau la umilii nenorociți din *Aiud*, la protopia din *Alba-Iulia* ori la conducerea „*Telegrafului Român*“, în viața *politică* sau în asesoria din *Sibiu*, el a fost o surpriză, prin spiritul său original și novator, afirmându-se sub înfățișări infinite, ca un reprezentant de *elită* al rasei noastre.

Călăuzit de o fină înțelegere a lucrurilor și oamenilor, de cari se aproprie totdeauna cu simpatie, desarmând împotrivirile, el știe să găsească, printr'un perfect simț al divinației, soluțiuni simple și salvatoare acolo, unde alții se văd derutați de mulțimea dificultăților imaginare.

Numai așa se explică curajul, cu adevărat uimitor, de a accepta — la o vârstă, când atâția dintre noi se retrag din luptă — sarcina enormă a înființării și organizării episcopiei *Vadului*.

Și omul, a cărui structură sufletească nu cunoștea decât comăndamentul unic al *creațiunii*, s'a dovedit vrednic de înălțimea operei istorice, la care se angajase. Sub privirile noastre, el a deslănțuit aici valurile unei activități, atât de formidabile în proporțiile și efectele ei, încât nu-i putem găsi asemănarea, decât în epoca eroică a Mitropolitului *Șaguna*. Prin încordări de o înălțime antică, isvorite din fluidul unei voințe nebiruite, prin taina unei puteri excepționale de animare a colaborărilor și de strângere a fondurilor, stăpânit de clar viziunea necesităților și de disciplina împlinirii lor, Episcopul *Nicolae Ivan* a creiat în 12 ani *Eparhia*, care prin organizarea ei modernă este astăzi o mândrie a Bisericii noastre și o ilustrație a Statului național.

La 1919 nu vedeai în cuprinsul ei, decât stigmatul unei robii de veacuri, ce pustiise sufletele și devastase chinuitele așezări românești din colțurile de întunec ale Ardealului de Nord. Plângea ruina morală și striga revolta națională a unui popor, strivit în credința lui religioasă, disprețuit în existența lui umană și crucificat în aspirațiunile lui de libertate politică. Era o atmosferă de tristețe și de părăsire generală, pe care n'o putea înfrunța, decât un *idealism* eroic și o *energie* nebiruită.

Prezența lor fericită în sufletul Episcopului *Nicolae Ivan* a dus la marea prefacere, pe care o admirăm astăzi, copleșiți de grandea ca și de proporțiile ei emoționante. Parohii și protopopiate, biserici și mănăstiri, așezăminte de luptă și instituții de creștere teologică, fundațiuni generoase și dobândiri de imobile, se iveau una după alta, în ordinea unui plan metodic și cuprinzător, spre a ne da cetatea cea nouă a credinței strămoșești mântuitoare.

Sinteza strălucită a acestei vaste elaborări de esență epică, se oglindește în măreția fermecătoare a *catedralei*, monumentul de glorie eternă, închinat neamului românesc de râvna sfințită a marelui arhieru *Nicolae Ivan*.

A-i aduce ofranda iubirii noastre recunoscătoare, slăvindu-l ca pe unul din uriașii faptei românești, înseamnă cel mai curat omagiu, ce poate onora conștiința generațiilor de azi și de mâine ale Patriei întregite.

Prof. I. Mateiu.

Actul comemorativ săpat de-asupra ușilor de intrare.

In mijloc:

Acest sfânt și dumnezeesc lăcaș cu hramul Adormirii Maicii Domnului, înălțat întru slava zilei de 15 August 1916, când oștile române liberatoare au intrat în pământul robirii milenare pentru înfăptuirea unității neamului — s'a zidit și înfrumusețat prin râvna și osteneala smeritului rob al lui Dumnezeu, Întâiul episcop al Vadului, Feleacului și Clujului P. S. S. D. Nicolae Ivan.

În dreapta:

Început în zilele prea gloriosului Rege întregitor de țară Ferdinand I. s'a terminat în zilele dreptcredinciosului Rege Carol II-lea, Patriarh al Bisericii ortodoxe-române fiind Î. P. S. D. D. Miron Cristea, iar Mitropolit al Transilvaniei Î. P. S. D. Nicolae Bălan, în anul Domnului 1933. Monument mult grăitor despre puterea de viață a legii noastre strămoșești.

În stânga:

Eu sunt lumina lumii, cela ce urmează mie, nu va umbla întru întunec ci va avea lumina vieții. Ioan VII. 52, 53.

Intrați prin ușa cea strâmtă, că largă este ușa și lată calea ce duce la pierzare. Strâmtă este ușa și îngustă calea, care duce la viață. Mateiu VII. 13, 14.

Să vă iubiți unii pe alții, cum v'am iubit eu, prin aceasta se va cunoaște, că sunteți învățații mei, dacă veți avea dragoste unii pentru alții. Ioan XIII. 34.

CATEDRALA

Va fi un loc de răpaos al conștiințelor, de reculegeri gânditoare, de liniștire sufletească, dar va fi și o *poartă* spre viitor...

Are un cusur; cupola nu-i este aurită, pentru ca și pe din afară să simbolizeze ce va trebui să fie pe din lăuntru: *Aur* ortodox.

Are încă un cusur; dacă o privesc din față, dincolo ochii cer un razim de verdeață, de copaci, cari s'o îmbrățișeze cu simpatica, răcoritoarea înfățișare a codrilor care 'ncunjurau odinioară și 'nconjoară încă mănăstirile vechi, pe toată suprafața pământului românesc; curând vor crește, însă, și copacii, pentru ca *natura* să-i fie mereu aproape, catedralei.

Împrejurul ei vor crește flori desmierdate de soarele care chiar asupra ei se revarsă bogat; *soare și flori*: Cine sunt copilele și femeile care le vor răsădi aici cu mâni albe și tremurând în suflete adorarea?

Este mult de-atunci, de când cetiu o legendă gingașe: *Iisus* eră copil, când s'a urcat la cer; ședeă 'ntro floare, ca un fluture, ca o albină; și, de puterea lui, floarea crescû, crescû, până-l ajunse la poarta raiului...

Nouă, copacii și florile ne vor duce până acolo numai gândurile noastre; cu blândețe.

*

Dar acolo 'nlăuntru, ce se va 'ntâmplă?

Să nu se uite că nu demult a trăit un filosof, care a scris un „Antichrist” și în el a zis: „Ce este mai dăunător decât ori ce vițiu? *Mila* faptei cu toți slabii — creștinismul.” „Creștinismul are nume de religie a milei. Dar mila se opune afectelor tonice, care sporesc energia vieții; mila-i depresivă; compătîmind pierzi din putere.” Iată vorbe zise 'nainte de războiu. Dar în lumea în care a fost atâta răutate și cruzime, atâta bucurie de răul altuia, atâta moarte grăbită, se mai poate zice că mila creștinească este — pierdere?

De-acolo, din lăuntru, glasuri românești vor sluji 'nainte milei și îndurării, creștinismului celui adevărat și vechiu, pe care instinctele din om nu-l vor dărîmă niciodată.

Dar mila nu-i — instinct?

*

Chiar acum mi se nălucește 'n față tâmplei o figură, pe care 'n vieață încă nu am

întâlnit-o: Un preot cu față de arhanghel, în ochi cu scipiri de pătrundere în suflete... Ne-a înțeles pe toți; și iată-l, acum are glasul aspru, pedepsitor al celui ce vede că 'n drumul cătră *Iisus* sunt și spini. El chiamă 'nlăturarea, el poruncește și 'n sufletul scormonit se face loc pentru învățatura vecinică.

Catedralei trebuie să-i dorim și astfel de predicatori-arhangheli, cu gânduri înaripate, aspre și miloase 'n acelaș timp; pentru că plină-i lumea de azi de dorul bineleului și de călăuzirea cea mai creștinească spre el.

*

Odată, undevă, predică preotul cel chemat; gândul îi eră sinceritate și glasul jar. Orașul eră plin de artă, păreții caselor plini de chipuri ademenitoare. Plecând din biserică acasă femeile-au scoborit chipurile din păreți și le-au aruncat.

Vedeă-vom și noi încolțind asceza?; nu aceea, artistică, *alta*, dar o asceză...?

*

Catedrala-i zid sfânt; e artă, e pictură; este loc de scoborire-a binecuvântării, de rugăciune...

Cine-o va încunjură? Numai florile, verdeața copacilor, soarele și luna, dându-i umbre lângă lumină?

O va încunjură un suflet: cald, vindecător, bun ca cea mai bună inimă de mamă, profund creștinizător?

Aceasta-i așteptarea noastră!

G. B. D.

Programul

general al festivităților cu prilejul sfințirii catedralei ortodoxe române din Cluj.

Sâmbătă în 4 Noemvrie.

1. Ora 5 d. a.: Ședința adunării eparhiale extraordinare în biserica Sftul Nicolae din Calea Regele Ferdinand.
2. Ora 6 d. a.: Vecernie și priveghere în amândouă bisericile parohiale.

Duminecă în 5 Noemvrie.

1. Ora 9 dim.: Procesiune dela reședința episcopescă la biserica catedrală și serviciul sfințirii apei celei mici.
2. Ora 9^{3/4}: Conducerea în procesiune a Î. P. S. Patriarh, Î. P. S. Mitropolit Nicolae și a P. S. episcopi asistenți, la catedrală.
3. Ora 10: Primirea M. Sale Regelui. Incunjurarea bisericii, sfințirea externă, intrarea și încheierea actului sfințirii din altariu.
4. Liturgia Arhierescă cu predica P. S. episcop Nicolae al Clujului.
5. Ora 1^{1/2}: a) Banchet oficial la Cercul Militar; b) Banchetul II, în sala hotel. „Central”; c) Masa pentru popor la Reg. 83 de Inf. în calea Dorobanților.
6. Ora 5 d. a.: Concert religios dat de Corul episcopiei în biserica catedrală.
7. Ora 6 d. a.: Vecernie cu priveghere.
8. Ora 9 seara: Reprezentație festivă la Opera Română din Cluj: „Flautul Magic” de Mozart.

Luni în 6 Noemvrie.

1. Ora 9 dim.: Liturgie arhierescă și predică.
2. Ora 11 în. a.: Parastas pentru pomenirea mitropolitului martir Sava Brancovici, — Congresul „Frăției Ortodoxe Române” în catedrală, cu participarea membrilor Asociației „Andrei Șaguna” a preoților din mitropolia Transilvaniei.
3. Ora 12 în. a.: Prezentarea delegației „F. O. R.”-ului și a Asociației „A. Șaguna” la P. S. Episcopul Nicolae, precum și a altor delegații, cari se vor anunța.
4. Ora 3 d. m.: Congresul Asociației „A. Șaguna”.
5. Ora 8 seara: Reprezentație la Teatrul Național, drama „Ceriurile spun” de prof. V. Papilian.

Danii benevole în favorul catedralei se primesc la intrarea în catedrală și la Consiliul eparhial.

Date mai importante din istoria bisericii Catedrale.

Ideea zidirii Catedralei din Cluj, a pornit dela P. Sf. Sa Episcopul nostru Nicolae Ivan, când la 7/20 Iulie 1919 în calitate de președinte al Consistorului episcopiei reînviată a Vadului, Feleacului și Clujului, a lansat un „hrisov de ctitorie” colectând cea dintâi sumă de 55.000 coroane.

La 22 August (4 Sept.) 1919, s'a hotărât în cea dintâi ședință a Consistorului din Cluj, pornirea unei colecte generale.

Consiliul Dirigent a votat un ajutor de 2 milioane Lei.

În toamna anului 1920 se aprobă în mod definitiv cedarea din partea Primăriei Municipiului Cluj a terenului pe care s'a zidit Catedrala.

La 11 Ianuarie 1921 se publică concurs pentru planul de zidire și la 31 Martie 1922 se alege (din 8 lucrări prezentate) planul întocmit de arhitectii C. Pomponiu și Gh. Cristinel din București, aprobat de sinodul eparhial în sesiunea din 11—24 Aprilie acelaș an, și premiat cu 30.000 Lei.

Se întocmesc planurile detaliate (1 Febr. 1923) și se publică concurs pentru construire.

O delegație în frunte cu P. Sf. Sa Episcopul Nicolae Ivan, la 9 Martie 1923 se prezintă la Regele Ferdinand și apoi la primul ministru Ion I. C. Brătianu pentru solicitarea ajutoarelor necesare zidirii. Li se promit.

Rezultatul celui dintâi concurs pentru construire nefiind satisfăcător se publică al doilea la 4 Mai 1923. Se primește oferta pe prețuri unitare a firmei constructoare „Creditul tehnic, Ing. Tiberiu Eremia, București” încheindu-se contractul la 6 Iulie 1923 în cadrul unor lucrări de 5 milioane.

La 7 Septemvrie 1923 se face sfeștanie și se încep lucrările.

Punerea Pietrii fundamentale se face cu o deosebită solemnitate la 7 Octomvrie 1923 în prezența M. Sale Regelui Carol al II-lea atunci principe moștenitor.

Lucrarea se contiuează an de an pe măsura obținerii ajutoarelor bănești, cari la început se luau în bugetul anual al statului. Obținerea ajutoarelor a mers din ce în ce mai greu, ajungând în 1932 să se sisteze lucrările.

În anul acesta, după lungi și grele stăruinți se obține un împrumut de 4 milioane, cu care s'a hotărît să se termine provizoriu în forma cum se vede astăzi. Lucrările însă au costat cu 1½ milion în plus, însă cu ajutorul lui Dumnezeu totuși s'a putut termina.

Pentru toate lucrările Catedralei, dela început până la terminarea provizorie, așa cum se prezintă astăzi, s'a cheltuit suma globală de 57,112.452·50, din cari statul a dat 44,313.728·25, primăria municipiului Cluj 3,150.000—, diferite bănci în frunte cu Banca Națională și Albina 3,057.729·70 iar din colecte și donații 8,506.377·43, interese 1,315.110·98.

Pictura cupolei principale a fost executată în frescă de către dl prof. pictor At. Demian, Cluj, cea de pe bolta superioară din altar, tot în frescă de către dl prof. pictor Catul Bogdan, Cluj, iconostasul (tâmpla) a fost proiectată și pictată de către dl pictor Gheorghe Russu din München. Partea de tâmplărie a iconostasului a fost executată de dl Moise Schiopul, tâmplar artistic din Cohalm-Rupea.

Decorațiile în piatră artificială, amvonul, scaunele regal și arhieresc, au fost executate de d. Tofan și Candida din București după desenele date de dl arhitect Gh. Cristinel. Mozaicul pardoselei firma Petro Tofolo, București, ușile firma Bôrza și Nagy din Cluj, stranele Gh. Beu, instalația electrică și apeduct firma Roșca și Orban din Cluj, chivotul de argint de pe prestol l-a executat argintarii Frații D. N. Popescu, București, policandrul dăruit de M. Sa Regele Carol II-lea, a fost executat în fier forjat de firma Peter Feld, București, iar policandrul donat de Î. P. Sf. Sa Patriarhul Miron Cristea, de către firma N. Popescu din București, ferestrele Sofron Ghișe și sticlăria Boca.

Bunul Dumnezeu credem că ne va ajuta ca în curând să o terminăm și definitiv.

Daruri pentru Catedrala ort. din Cluj.

- Dna Barbu Lucreția, Cluj, giolgiul pentru sfta masă din altar.
 Dna Lepadatu Olga, Cluj, o icoană argintată, antică.
 Dna Mimi, Valeria și Popescu Iuliu, Cluj, o acoperitoare brodată pentru prestol.
 Dna Nicolaescu Gh., Cluj, 4 buc. Octoich mic, un Apostol, 2 buc. Ceasloave.
 Dna Pamfil Virginia o icoană a Mântuitorului îmbrăcată în argint, pictura în email, antică.

Dna Haritina căp. Popescu, Cluj, un Penticostar.
 Dnele Elena Moldovan și Livia Petrovici, profesoare Cluj, o acoperitoare pentru prestol și o acoperitoare pentru tetrapod.

Dna Stella și Dr. Eugen Savu, București, o cruce de argint aurită.

Dna Racovitza Helena, Cluj, o periniță.

Dl Gânscă Simion și soția, Cluj, un potir de argint.

Dna Stănescu Tr. Lc.-Col. Alina n. Goga, Cluj, o față de masă pentru proscomidier.

Dl Dabu Pavel, Cluj, o Psaltire și o Carte de Te-Deum, legate și decorate.

Dna Irena Tomuța, Cluj, 2 acoperitoare brodate.

Dna Popa Maria, Cluj 1000

Ghidionescu Vladimir, prof. univ., Cluj 1000

Pr. Cioară Ioan, Cluj 1000

Dr. Casariu P. Ion, Ciucea 100

Popa Ecaterina, Ciucea 106

Pr. Benția Ioan, Ciucea (colectă) 220

Dr. Prodan Ioan, Dej 1000

Dr. Chirila Lazar, Cluj 3000

Dr. Alice Rădulescu, Cluj 2000

CRONICA

O scrisoare de mulțumită.

Din partea dlui Vasile Goldiș, secretarul eparhiei Aradului și fost ministru, P. Sf. Sa și Cons. Eparhial a primit următoarea scrisoare, ca răspuns la invitarea pentru sfințirea Catedralei :

„Mulțumindu-Vă pentru invitarea ce-mi faceți la sfințirea Bisericii Catedrale din Cluj, Vă aduc la cunoștință, că din cauza morbului de care sufăr, nu pot să iau parte la evenimentul istoric al aceluia act, dar rog Onor. Consiliu să binevoiască a împărtăși P. Sf. Sale Părintelui Episcop al Vadului, Feleacului și Clujului Nicolae Ivan recunoștința și mulțumita mea dimpreună cu cele mai sincere urări de bine, sănătate și mulțumire și încă lungă și fericită stăpânire a Eparhiei Sale, recunoscând dimpreună cu toți românii ortodocși meritul în veci neperitor al P. Sf. Sale de a fi inițiat, înălțat și terminat acel minunat monument și cetate de nebiruit a ortodoxismului în capitala Ardealului, care fără energia incomparabilă și munca de admirat a P. Sf. Sale nu cred să fi putut încurând lua ființă. Bunul Dumnezeu să-i răsplătească mai mult de cum vor putea s'o facă oamenii trecători și ingrați.”

„Frăția Ortodoxă Română“, în conformitate cu dispozițiile statutelor a început să se organizeze în secții protopopești. Câte o delegație compusă din 3—5 membrii ai secției eparhiale s'au deplasat și organizat secțiile protopopești din Aiud, Câmpeni, Alba-Iulia, Bistrița, Huedin, Luduș, Reghin, Tg.-Mureș, Turda și Unguraș. În tot locul organizarea s'a făcut în cadrul unor serbări și adunări impozante și însuflețite.

Secțiile protopopești la rândul lor se vor organiza în secții parohiale, așa că în curând F. O. R.-ul va mobiliza la activitate religioasă, culturală și națională pe toți credincioșii din cuprinsul eparhiei noastre.

O constatare făcută înainte cu o jumătate de veac și care pare a fi scrisă astăzi publică „Universul“ în rubrica „Acum 50 de ani“: Citim în „Universul“ din 18 Octomvrie 1884: „O națiune cultivată numai intelectualmente, ca noi, va deveni ceea ce în adevăr suntem: adică un fel de oameni ce nu mai respectă nici legile dumnezeiești, nici pe cele omenești. Ne-am învățat să ne laudăm, ne-am învățat să ne spunem ceea ce avem mai frumos, dar nu voim a ne mărturisi păcatele multe de care suferim. — Privește la tinerimea de astăzi: niciodată n'a fost mai instruită și mai inteligentă ca astăzi; dar această inteligență niciodată ca astăzi n'a fost întrebuințată la mai multe rele. Sexul frumos, și el, niciodată n'a fost mai instruit și mai inteligent ca astăzi, dar iarăși, niciodată ca astăzi nu s'au găsit mai rele mume și mai rele soții“.

PARTEA OFICIALĂ

CONCURS REPEȚIT

Pentru întregirea postului de capelan cu drept de succesiune pe lângă parohul protopop onorar, octogenar Procopiu Costea din *Ighiel*, protopopiatul Alba-Iulia, publicăm concurs cu termen de 30 zile dela prima apariție în „Renașterea“. Parohia e de clasa II-a.

Venitele împreunate cu acest post sunt:

1. Jumătate din salariul dela stat al actualului paroh.
2. Jumătate din sesiunea parohială și din toate venitele parohiale conform declarației parohului Procopiu Costea dată în scris la 8 August și 16 Octomvrie 1933, care declarație se poate consulta atât la Ven. Consiliu eparhial, cât și la oficiul nostru protopopesc.

Reflectanții la acest post își vor înainta oficiului nostru protopopesc în termenul deschis, cererile de concurs însoțite de toate

documentele reglementare, putând, cu învoirea noastră, a se deplasa în parohie, spre a face cunoștință cu poporul.

Concurenții vor prezenta act de învoire dela P. S. Episcop, fără de care nu vor fi luați în candidare.

Alba-Iulia, la 21 Octomvrie 1933.

Oficiul protopopesc al tractului Alba-Iulia, în conțelegere cu Consiliul parohial din Ighiel.

(26) 2—3 *Alexandru Baba*, protopop.

CONCURS REPEȚIT

Pentru întregirea parohiei de clasa III-a *Mogoș-Valea-Barnei*, din protopop. Lupșa, se publică concurs cu termen de 30 zile, dela prima publicare în „Renașterea“.

Venitele împreunate cu acest post sunt:

1. Salarul, conform cvalificației.
2. Venitele stolare obicinuite.
3. Cimiterul de lângă biserică.
4. Una zi de lucru dela fiecare cap de familie, care se poate răscumpăra în bani,

după cum va fi ziua de lucru și care va fi statorit în fiecare an de Adunarea parohială, după caz.

Ne fiind case parohiale, Consiliul parohial, va pune la dispoziția preotului camera de locuit a școalei din loc, care este lângă biserică, precum și o cămară, acestea în mod provizor, până când se vor putea edifica case parohiale.

Reflectanții la acest post își vor înainta cererile provăzute cu toate documentele necesare, oficiului protopopesc a tract. Lupșa, și cu încuviințarea acestuia se vor putea prezenta în parohie, pentru a face cunoștință cu poporul.

Concurenții vor trebui să prezinte act de învoire dela P. Sf. nostru Episcop, pentru a putea fi luați în candidare.

Baia-de-Arieș, la 12 Octomvrie 1933.

Oficiul protopopesc ort. rom., în conțelegere cu organele parohiale.

(28) 2—3 *Vasile Gan*, prot.-stravr.